

Vergaderjaar 2000–2001

21 501-16

Landbouwraad

Nr. 280

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 9 januari 2001

De vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij¹ heeft op 14 december 2000 overleg gevoerd met minister Brinkhorst van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over:

- **het verslag van de Landbouwraad van 20 en 21 november 2000 (21 501-16, nr. 270);**
 - **het verslag van de Landbouwraad van 4 december 2000 (21 501-16, nr. 272);**
 - **de agenda van de Landbouwraad van 19 en 20 december 2000.**
- Van dit overleg brengt de commissie bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissie

De heer **Geluk** (VVD) ontvangt graag een overzicht van de kosten voor de Nederlandse regering ten gevolge van de BSE-affaire. Hij ontvangt verder graag een kostendoorrekening van de totale kosten voor de Nederlandse veehouderij. Hij acht het LEI (Landbouweconomisch instituut) het best in staat tot het maken van een dergelijke berekening.

Het suikerdossier komt niet voor op de agenda van de Landbouwraad op 19 en 20 december. Er zal op die vergadering wel gesproken worden over de gemeenschappelijke marktordening, terwijl commissaris Lamy een voorstel heeft gedaan om de ACP-landen toegang te verschaffen tot de EU met de toelevering van suiker. In hoeverre is hier sprake van congruentie van beleid?

De VVD-fractie ondersteunt de lijn die de Nederlandse regering kiest op het punt van de EVA (Europese voedselautoriteit). Zijn fractie hecht zeer veel waarde aan de mogelijkheid tot traceren van voedsel en de gehele voedselketen en pleit daarom voor één systeem van certificering in de Europese Unie. De voedselveiligheid is daarnaast een belangrijke taak voor het bedrijfsleven. Op welke punten moet en kan de overheid hier haar verantwoordelijkheid nemen? De heer Geluk vindt dat de overheid verantwoordelijk is voor het stellen van regels op het gebied van de traceerbaarheid. Zijn fractie steunt de vijf punten die van belang zijn voor een geïntegreerde ketenbenadering.

Komen er in alle lidstaten bureaus voor voedselveiligheid of komt er in Brussel of elders een nieuw apparaat? Zo ja, hoe denkt de minister over Nederland als vestigingsland? Wat wordt de relatie tussen LNV en VWS?

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), ondervoorzitter, Swildens-Rozendaal (PvdA), Ter Veer (D66), voorzitter, Witteveen-Hevinga (PvdA), Feenstra (PvdA), Poppe (SP), Van Ardenne-van der Hoeven (CDA), Stellingwerf (RPF/GPV), M. B. Vos (GroenLinks), Augusteijn-Esser (D66), Klein Molekamp (VVD), Passtoors (VVD), Eisses-Timmerman (CDA), Th. A. M. Meijer (CDA), Hermann (GroenLinks), Geluk (VVD), Schreijer-Pierik (CDA), Atsma (CDA), Oplaat (VVD), Schoenmakers (PvdA), Waalkens (PvdA), Udo (VVD), Herrebrugh (PvdA), Snijder-Hazelhoff (VVD) en Dijsselbloem (PvdA).

Plv. leden: Van Vliet (D66), Depla (PvdA), Ravesteyn (D66), Zijlstra (PvdA), Albayrak (PvdA), Kant (SP), Mosterd (CDA), Van Middelkoop (RPF/GPV), Van der Steenhoven (GroenLinks), Scheltema-de Nie (D66), Verbugt (VVD), Cornielje (VVD), Buijs (CDA), Rietkerk (CDA), Karimi (GroenLinks), Kamp (VVD), Reitsma (CDA), Van Wijmen (CDA), Patijn (VVD), Dijkma (PvdA), Belinfante (PvdA), O. P. G. Vos (VVD), De Boer (PvdA), Te Veldhuis (VVD) en Duivesteyn (PvdA).

Zijn fractie is voorstander van een praktische invulling door integratie van de verschillende bureaus die er reeds zijn. Hoe is de stand van zaken in de andere lidstaten? En welke lijn zal er gekozen worden ten aanzien van de Europese landen die in de toekomst tot de EU gaan toetreden? Moeten zij zich vanaf het begin onderwerpen aan de EVA en hetzelfde beleid voeren? Zijn fractie ondersteunt het voorstel voor de conceptverordeningen, maar is verbaasd dat niet wordt ingegaan op de WTO-derdelandenproblematiek in verband met de voedselveiligheid. Een andere vraag is hoe moet worden omgegaan met de tracering en bestrijding van blue tongue bij schapen. Dit soort tracing is bij grote runderen veel eenvoudiger uit te voeren dan bij schapen. Hoe kun je in de praktijk in Europees verband een waterdicht systeem ontwerpen?

Zijn fractie is het eens met het standpunt van de Nederlandse minister op het gebied van het stabilisatiefonds varkenshouderij. Hetzelfde geldt voor de marktordening bananen.

Wat betreft het Gemeenschappelijk beheer van de ethylalcoholsector, vraagt hij zich af wat de gevolgen zijn voor de Nederlandse alcohol-industrie, met name Nedalco. Welke effecten heeft de uitbreiding van de Europese Unie, waarbij een aantal nieuwe landen toetreedt waar ook ethylalcohol geproduceerd wordt, op de sector?

De heer **Ter Veer** (D66) sluit zich aan bij de door de VVD-fractie gestelde vragen, maar wil enkele aanvullende opmerkingen maken. Hij refereert aan het rapport dat de Kamer is aangeboden, waarin staat dat de gezondheid door het eten van met name druiven uit Italië ernstig gevaar zou lopen. Een dergelijke signalering geeft des te meer aan hoe nodig het is dat er een autoriteit als de EVA komt, zodat bestrijdingsmiddelen die gevaarlijk zijn voor de volksgezondheid niet alleen in Nederland maar ook in Italië worden verboden. De Italiaanse producent moet ook voor de Nederlandse consument garanderen dat het voedsel veilig is. Hiervoor is een goede samenwerking en coördinatie in EU-verband vereist. In Zuid-Afrika is nu ook het eerste BSE-slachtoffer geïdentificeerd. De reden zou zijn dat diermeel niet alleen naar Portugal, Bretagne en, Zwitserland maar ook naar onder anderen Zuid-Afrika is geëxporteerd. Het is de moeite waard een inventarisatie te verrichten naar welke andere landen van de derdewereldhandel diermeel verder nog is geëxporteerd. Het risico van BSE moet in die landen dus nu ook zeer reëel geacht worden.

Het antwoord van de regering

De **minister** zal de Kamer zo snel mogelijk het gevraagde kostenoverzicht verschaffen. Dit punt zal vrijdag in het kabinet aan de orde komen. Het is van groot belang dat hierover niet alleen in de primaire sector maar ook in de andere sectoren tot en met de destructor toe meer helderheid komt. Een deel van de problemen is terug te voeren op het niet naleven van de wetgeving. De minister wil daarom de hele kwestie van de medebewind-wetgeving in Nederland nog eens onder de loep nemen. Het is van essentieel belang dat de overheid kan waarmaken waar de normgeving voor staat. Onlangs nog is gebleken dat bij de diermeelproblematiek een medebewindsregeling bestond. Deze is nu omgezet in een eigenstandige regeling. De minister wil als minister van LNV kunnen waarmaken dat het diermeelverbod daadwerkelijk wordt toegepast. Omdat de informatie waarover hij beschikte niet correct bleek te zijn, heeft hij de volgende dag een nieuwe nationale regeling van toepassing verklaard. De Kamer zal deze regeling vandaag ontvangen. Er kan geen sprake zijn van een gedoogsituatie als het gaat om het naleven van de nationale en Europese wetgeving, omdat het hier om de volksgezondheid gaat. Het was bekend dat er vanuit Engeland nogal wat diermeel geëxporteerd was naar Zuid-

Afrika. Er bestaan echter exportverboden, zodat het belangrijk is erop toe te zien dat de exportwetgeving wordt nageleefd.

De minister wil de gedachte van het laten verrichten van een onderzoek door het LEI graag meenemen. Het is daarnaast van belang dat er ook uit andere lidstaten informatie komt, zodat uiteindelijk één Europese informatieverstrekking tot stand komt. Het is ook nodig om op wetenschappelijke gronden meer informatie te krijgen over de relaties. Het gaat hier om een probleem dat niet alleen een incidentele maar ook een structurele behandeling verdient.

Wat de vestigingsplaats van de EVA betreft, was de Nederlandse regering kritisch ten opzichte van kandidaturen gelegen in perifeer gebied, zoals Barcelona, Parma of Helsinki. De minister heeft steeds hoop gehad dat het bureau in Brussel zou komen en Nederland heeft om die reden geen kandidatuur ingesteld. Vandaag is gebleken dat Brussel zich nu formeel kandidaat heeft gesteld. Omdat de EVA moet functioneren in een politiek-institutionele context waarin wet- en regelgeving plaatsvindt, zou vestiging in Brussel wenselijk zijn. Op de Europese begroting voor 2001 is 40 MEuro uitgetrokken. Men denkt aan een bureau met 300 tot 350 medewerkers. De nationale autoriteiten moeten daarop aansluiten. De minister is daarom vooruitlopend op dit voorstel met de minister van VWS bezig om een projectorganisatie op te richten, de nationale voedselveiligheidsautoriteit i.o. Dat project treedt vanaf 1 januari 2001 in werking onder leiding van de huidige directeur industrie en handel de heer De Wit. De adjunct-directeur zal een «zwarte» medewerker van VWS worden. Vanuit de gedachte dat er een goede coördinatie tussen de verschillende instanties moet zijn, is het zaak dat er sprake is van een eenduidig project onder leiding van een autoriteit. De Europese Raad in Nice heeft besloten dat de EVA begin 2002 operationeel moet zijn. De minister wil ernaar streven dat Nederland nationaal gereed is om aan te sluiten op de EVA. Het spreekt vanzelf dat de Europese landen die bij de uitbreiding tot de EU worden toegelaten, hieraan vanaf het begin meedoen, omdat het om import van voedsel vanuit die landen gaat. Het toetreden tot de EVA behoort tot het acquit communautaire, het onderdeel van de Europese wetgeving van de eerste pijler.

Een derdeland moet evenals Europa zijn BSE-status aangeven. Daarop worden de risico's getoetst. Dit heeft ook te maken met het feit dat Finland, Oostenrijk en Zweden in een andere categorie zitten dan een aantal andere lidstaten.

Het is een probleem dat er bij schapen nog geen identificatieregistratiesysteem bestaat. Er wordt veel aandacht aan besteed om het bestaande I&R-systeem voor runderen meer sluitend te maken en te moderniseren door toepassing van de nieuwste ICT-technologie. Een I&R-systeem voor schapen is noodzakelijk, maar het valt niet mee om een dergelijk systeem op te zetten.

Er is overleg gevoerd met de Nederlandse industrie over de productie van ethylalcohol in Europees verband. Nedalco is een groot voorstander van het voorstel dat op tafel ligt. Het effect van de uitbreiding van de Europese Unie zal zijn dat er meer druk op de markt ontstaat, omdat een aantal toetredende landen belangrijke alcoholproducenten zijn.

De EVA zal zich ook met de bestrijdingsmiddelen moeten bezighouden. Overigens gaf het rapport aan dat de norm bij de druiven niet overschreden was. De minister heeft in de vorige Landbouwrada op speciaal verzoek de harmonisatie van bestrijdingsmiddelen aan de orde gesteld. De Nederlandse regering zal in die richting zeer actief blijven met oog op het tot stand brengen van resultaten.

Nadere gedachtewisseling

De heer **Atsma** (CDA) wil met oog op de BSE-discussie graag een standpunt horen van de minister over de lekken in het systeem, als het gaat om de derde landen en de invoer vanuit andere continenten naar Nederland. Is het niet wenselijk dat hieraan meer aandacht wordt besteed in de consumentenvoorlichting? De minister heeft zojuist gezegd dat de landen een BSE-status moeten aangeven, maar wordt daar controle op uitgevoerd? Hij heeft al eerder gewezen op de transitopositie van Rotterdam als het gaat om het transport van diermeel en grondstoffen voor de veevoersector. Hoe werkt dat in de praktijk?

Hij ondersteunt de lijn van de minister om een versnelling aan te brengen op het gebied van de voedselautoriteit en dat hij nationaal in de pas wil lopen met het Europese beleid. Hij acht het wenselijk dat de minister met zijn collega van VWS overlegt over de ministeriele verantwoordelijkheid voor het instituut. De minister van VWS heeft enige tijd geleden in het begrotingsoverleg aangegeven dat dit punt in het regeerakkoord geregeld zou kunnen worden. Dit blijkt nu eerder te moeten gebeuren. Zijn fractie had het overigens heel goed te verdedigen gevonden als de EVA in Nederland gekomen was vanwege de belangrijke exportpositie van ons land. Hij kan zich echter in de keuze voor Brussel ook goed vinden.

De heer Atsma wil opnieuw wijzen op de rooiregeling voor de fruitsector. Kan de minister nader ingaan op de stand van zaken in de sector? Hij hoort alarmerende berichten. Is de minister bereid om dit punt gezien de internationale context nog eens op de agenda te zetten?

De heer Atsma doet tot slot een dringend appèl op de minister om aandacht te hebben voor het feit dat de exportsector door de BSE-affaire geheel stilligt.

De **minister** merkt in verband met de BSE-exportproblematiek op dat de handhaving van de wetgeving haast even belangrijk is als de totstandkoming ervan en misschien zelfs wel belangrijker in verband met de geloofwaardigheid van de rechtsstaat.

Bij transitie gaat het vooral over de vleesimport van jongere dieren, die niet in de BSE-gevoelige leeftijd liggen. De minister zal nog eens precies nagaan welke testen met betrekking tot BSE plaatsvinden op dieren die geïmporteerd worden uit derde landen, die pretenderen BSE-vrij te zijn. Voor derde landen worden dezelfde criteria gehanteerd als voor Europa. Het diermeelverbod geldt ook voor derde landen. Dit punt wordt met name na de uitbreiding van de EU met een aantal nieuwe lidstaten van groot belang. Dat is ook de reden dat hij vindt dat de EVA van meet af aan onderdeel moet uitmaken van het totale pakket van deze landen. De huidige derde landen hebben steun nodig om tot een sluitend systeem te komen omdat er, als in 2004 of 2005 een aantal nieuwe landen toetreedt tot de EU, aan de grenzen van die landen de controle plaatsvindt van voedsel dat uiteindelijk in de Nederlandse voedselketen terechtkomt. De minister heeft in het vorige overleg gezegd dat de rooiregeling niet aan de orde zou komen bij de bespreking van de Gemeenschappelijke marktordening, die nu is aangenomen. Nederland heeft om financiële redenen tegengestemd. Er verschijnt binnenkort een rapport over het functioneren van de groente- en fruitsector. De minister is bereid bij de bespreking daarvan de rooiregeling aan de orde te stellen. De standing lijn van de Nederlandse regering is om te zorgen dat de landenuitgaven beheersbaar blijven. Daarom heeft Nederland bij de eerste bespreking van de Gemeenschappelijke marktordening de discussie niet met een Nederlands voorstel voor een rooiregeling willen belasten.

Op dit moment is de ministeriele verantwoordelijkheid voor de Nederlandse voedselautoriteit onder verantwoordelijkheid van de heer De Wit nog een gezamenlijke, maar op een gegeven moment zal een minister hiervoor de verantwoordelijkheid op zich moeten nemen. Het is zaak dat

er een zo zorgvuldig mogelijk voedselveiligheidsbeleid wordt opgezet. Naar zijn mening laat de communicatie tussen de beide ministers en de ambtenaren van beide ministeries niets te wensen over. De minister hoopt zo spoedig mogelijk met de primaire sector, de slachters, de export en de destructor te overleggen over de verdere gang van zaken.

De voorzitter van de commissie,
Ter Veer

De griffier van de commissie,
De Lange